

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiu, 25 Novembre 1885.

Diarele ne-au adus vestea despre eșirea de sub tipariu a fasciculului prim din marea operă întreprinsă la inițiativa principelui de coroană: „*Monarchia austro-ungară în scris și ilustrațiuni.*“

E mareș scopul urmărit de fiitorul nostru monarch, și omului trebuie să i crească inima, vedând îngrijirea cea mare a moștenitorului nostru de tron pentru a cunoaște vieța sufletească a popoarelor, cari la timpul seu vor jura în inimile lor credință și supunere noului monarch, nobilei odrasle a casei de Habsburg. Avem cuvinte să admirăm mai cu seamă noi românii nobilul îndemnul principelui nostru de coroană de a da ocaziune fie-cărui popor de sub strălucitul sceptru al glorioșului seu părinte, ca el prin oamenii sei să scrie istoria sa, să zugrăvească cu vii colorii însușirile caracterului seu, datinile sale, aplicările inimei, aptitudinea minții, cu un cuvânt întreagă vieța sufletească a sa.

Și noi ne-am bucurat din inimă adevărată la primirea scirei despre scoaterea la lumină a acestui op. „*Monarchia austro-ungară în scris și în ilustrațiuni*“ inițiată de dinastie, trebuie să fie o fidelă icoană a popoarelor din această monarchie, așa am creșut noi, și aceasta a trebuit să fie îndemnul fiitorului nostru monarch. În această credință am trăit noi până acuma și credem încă că vom putea trăi în credința noastră.

Din loialitate către persoană, dela care a emanat ideea și sub a cărei îngrijire pășese ea spre realizare, din loialitate către această persoană și sinceră iubire de adevăr ne-am exprimat dorința, ca încât pentru Transilvania, persoanele, în cari Alteța Sa și-a pus încrederea, să angajeze la lucru pre bărbați îndreptați și a informa pe Alteța Sa despre adevărata stare a poporului român din Transilvania.

În numărul 76 al diariului nostru dela 3/15 Iuliu 1884 am luat notiță despre bărbații chemați de către Alteța Sa a lucra la această operă.

Am șis că dl Alecsandru Roman ca bun cunosătoriu al poporului român din Biharia are bogat teren a scrie despre însușirile bune, rele, cum sunt ele, cari caracterizează pe românii din Biharia. Am șis, că dl Roman e și destoinic pentru lucrul, la care este chemat din încrederea Alteței Sale regale, și nu ne îndoim, din peana DSale va eși o icoană fidelă a poporului despre care va scrie.

Am luat notiță de chemarea domnilor Marienescu și Diaconovich la această operă, și am dechiarat că ei ca bănașeni au teren destul de larg.

Se putea prevedea de pe atunci încă îngrijirea noastră încât pentru Transilvania. Această frumoasă țeară are o istorie proprie a sa, și în special românii de aici trebuie prezentați în icoana monarchiei cu tot trecutul lor, cu toate suferințele lor naționale și confesionale din trecut, cu toate însușirile lor de ași, cu limba lor, poezia lor, firea lor cea blândă și tolerantă, cu situația economică culturală de ași.

Și nu trebuie să mai accentuăm, că în această privință consilierii Alteței Sale dacă voiau să se adreseze, aflau chemați în abundență.

Cu 1 Decembre a eșit prima fasciculă din această operă grandioasă. Introducerea o a scris Alteța Sa regală principele de coroană, dându-ne o programă a întregului cuprins, și avem o satisfacție a constata încă odată, că intențiunea principelui de coroană a fost, ca fie-care popor, să fie arătat în adevărata sa fire.

Avem satisfacție a mai constata, că Alteța Sa prezentând prima fasciculă Maiestatei Sale monarchului a mărturisit sârbătoresce, că fie-care naționalitate din monarchie este reprezentată prin cei mai probați bărbați ai sei.

Avem neplăcută datorință a constata, că consilierii Alteței Sale au făcut mare abus cu încrederea prea înaltă, pusă în ei la propunerea bărbaților chemați a lua parte la o asemenea lucrare, încât privesc Transilvania.

Nu greșim dacă anticipăm cu părerea noastră. Unicul bărbat chemat a prezenta în această operă pe românul din Ardeal este domnul Grigorie Moldovan.

Trecutul literar al domnului Moldovan nu ne dă garanție, că va scî arăta pe românii din Ardeal în adevărata lor ființă, și oficiul în care se află domnul Moldovan nu este în stare a ne da garanții, că domnul Moldovan va putea să dea fidelă icoană despre românul din Ardeal.

Ca om politic domnul Moldovan s'a pus în opoziție cu toată suflarea românească, și a avut netactul de a se amesteca în luptele politice, figurând el ca cel mai aprig apărător al actualului curent spurcat al maghiarisării cu forța.

S'a făcut deci urgisit domnul Moldovan de toată suflarea românească, și impregiurarea, că redactorul părței operii privitoare la Ungaria a recomandat Alteței Sale tocmai persoana cea mai fără fidușă, ne îndreptătesce să afirmăm, că s'a abusat de absoluta încredere a principelui de coroană, de absoluta încredere a dinastiei, din a cărei inițiativă s'a întreprins lucrarea.

Monarchul nostru a aușit din gura odraslei sale, că această operă este lipsită de caracterul po-

liticei militante, că ea va reprezenta popoarele monarchiei în adevărata și nefalsificata lor fire, că cei mai buni sunt chemați a scrie despre neamul lor.

Maiestatea Sa scie, că această operă va da vecinică dovadă despre caracterul poliglott al Ungariei, nu scie însă, că la noi înșiși consilierii Maiestatei Sale lovesc în față acest adevăr, nu scie că consilierii fiului seu au angajat de judecători asupra firei românului din Ardeal pe acel bărbat, care s'a pus în fruntea curentului îndreptat contra esistenței noastre naționale.

Aceasta am voit să se scie. Să scie Alteța Sa, că neadevăruri i s'au împărtășit, să scie Maiestatea Sa împăratul, că românul din Ardeal n'are fidușă, că persoana chemată a scrie despre români va avea destoinicia și tăria de suflet a scrie condus numai de sântul adevăr.

Răsboiul dintre sârbi și bulgari.

Situația în orient devine tot mai incurată și mult dorita pace nici până ași închieiată nu este.

În vreme ce părțile adversare continuă de ași concentra trupele și a le prevedea cu munițiuni, poarta a emis doi comisari în Rumelia cu scop de a liniști poporația, și de a-i promite amnestie generală, dacă va adera la restabilirea statului quo. Numai că poporul îi primesce rece și în meetinguri numeroase se declară în contra restabilirii statului quo; ceace dacă s'ar întâmpla, el, — poporul, ar preface în cenușă toate orașele și satele rumeliote și ar emigra în masse în Bulgaria. Autoritățile civile îi privesc pe comisarii Sultanului ca pe niște persoane private și la dorința espresă a principelui Alecsandru, îi tractează cu prevenire și considerațiune.

Ear de altă parte și Rusia începe să și schimbe atitudinea sa. „*Novoje Vremja*“ scrie un articol foarte important asupra situației și ajunge la rezultatul final, că acum nici guvernul rusesc nu mai are motive de a se opune uniunii bulgare. Din acest articol devine tot mai evident, că Rusia nici-când n'a fost în contra unirii Bulgariei și a Rumeliei răsăritene, dar că n'a ținut potrivit numai timpul și impregiurările, între cari s'a făcut.

O depeșă mai nouă ne aduce scirea, că guvernul rusesc ar fi interelat pe dl Kálnoky în cauza misiunii contelui Khevenhüller și ar fi primit răspunsul, că *contele n'ar fi fost însărcinat a dechiară, că în cas când ostirile bulgare ar înainta spre Niș, Austria se va simți silită de a intra în Sârbia spre a restabili pacea, — ci numai de a atrage atenția bulgarilor, că în*

FOIȚA.

Leul dela Avrès

de

Alecsandru Dumas.

(Trad. de V. G.)

(Urmare.)

Și ea apucă drumul către corturi, fără de a i se întâmpla vre-un accident.

Se înțelege, că a doua istorie fû pusă în legătură cu cea dântăi; dar ori cât de înțelepte să fi fost comentariile celor mai abili conducători ai corturilor, intențiunea leului rămase misterioasă și ascunsă în spiritele celor mai pătrunșători.

O lună mai trecu încă.

Tinera fetiță se duse earăș în pădure.

În momentul, în care ea aruncă jos cele dântăi ramuri destinate pentru mănunchiul ei de lemne, un tufș se deschise înaintea ei și leul eși, nu așa de grațios ca mainainte, nici atât de melancolic ca a doua oară, ci posomorit și mai ameninșător.

Fetița încercă să fugă; privirea leului îi înclășă picioarele spre pământ.

Aceasta-i era lui destul ca să se apropie de Aisa; ea cădu fără să măi fi putut face un singur paș.

— „Privescemi fruntea, dișe leul.

— „Dl își poate aduce aminte, că el mi-a ordonat să-i dau o lovitură cu toporul.

— „Da și eu ți-am mulțamit. Dar nu e asta ceea ce ți-am poruncit.

— „Ce mi-a poruncit dl?

— „Să privesci la rana mea.

— „O ved.

— „Cum se află?

— „De minune dle și este aproape de a se vindeca.

— „Asta dovedesce Aisa, dișe leul, că ranele făcute în corp sunt foarte deosebite de cele făcute ambișuni; unele se cicatrizează în decurs de un timp mai lung sau mai scurt; pe când celelalte, nici odată.

Acestei acsiome filosofice i urmă un strigăt ascușit și dureros, apoi nu se mai auși nimic.

Leul trecuse dela amorul platonice la amorul trupesc.

Trei zile după aceea tatăl Aisei străbătând toate unghiurile pentru a afla vre-o urmă despre fica-sa, regăsi lângă o pată mare de sânge, toporul cu care se servea ea tăind lemne.

Dar despre Aissa nu mai auși nici el, nici nimeni vorbindu-se.

III

— Arabul se afla tocmai aici cu narațiunea, continuă Gerard, când un sgomot cunoscut ne făcu să tresărim cu toții.

Era sbieretul unui leu, — probabil al aceluia, pe care îl pândeam de opt sau șecce zile.

Sării cu carabina Devismes; Amida luă pe a doua, care 'mi fusese donată prin ducele d'Aumale la plecarea sa din Constantina.

Apoi alerгарăm în spre partea de unde venea răcnetul.

S'aușia într'o depărtare de vre-o jumătate de leghe.

Numărărăm trei răcnete; apoi se începă a se împușca după leu.

Nu ne apropiam așa dar încet în direcțiunea leului, care mai era indicată prin acest sgomot triplu.

Când făcurăm un cuart de leghe, aușirăm strigăte de arabi și lătrăturile cânilor.

Reindoirăm iuteala și ajunserăm în mijlocul unei trupe de oameni armați, ducând de sfoară ogari, dulăi și până și cățai.

Leul își făcea mendrele.

Întrase până în corturile vecine cu ale noastre; se aruncă în locul unde erau turmele și fură un berbec.

Prânzia; eată pentru ce nu mai răcnea.

cas de se va continua războiul tot cu același succes, pot să se întempe niște mișcări rebelice și în sinul poporului din Bosnia și Herțegovina, cari având în vedere urmările posibile, — ar trebui să se încunungiure.

Din toate aceste se vede, că Rusia începe a pași pe față cu spriginirea bulgarilor și că Austro-Ungaria va trebui să fie foarte rezervată față cu sârbii, căci în cas contrariu, războiul deocamdată local, ar putea să devină continental, și după toate probabilitățile chiar foarte fatal pentru noi.

Eată câte-va sciri telegrafice dintre cele mai nou venite:

1 Decembre.

St-Petersburg. Cu ocaziunea unui manifest imperial care laudă bravura trupelor bulgare, „Journal de St. Petersburg“ se exprimă astfel:

Aceasta probează că Rusia n'a încetat să acoarde simpatia și sollicitudinea sa națiunii bulgare. Din nenorocire, e cu neputință a uita, că aceia cari au amăgit speranțele Rusiei, au desprățuit sfaturile sale și prăpăstuit poporul bulgar într-o luptă fratricidă, care compromite soarta sa, — și-au atras asupra lor o răspundere grea.

Constantinople. Conferența se amânase Sâmbăta trecută fără a fisa data unei noue întruniri. Eri seara, ambasadorii primiră o scrisoare de convocare pentru ați. Această întrunire a fost provocată de sultanul însuși.

Oare cari cercuri diplomatice cred că sultanul, inspirat de cele trei puteri dela Nord, voiesc să silească pe puterile disidente, făcându-le să sancționeze faptul îndeplinit privitoriu la trimiterea în Rumelia a comisarilor otomani Lebib-Effendi și Gadban-Effendi, cari duc o proclamațiune a sultanului rumelioților, proclamațiune, a cărei obiect principal constă în a face cunoscut propunerile supuse conferenței de Turcia și privitoare la trimiterea unui înalt comisariu și a unei comisii internaționale însărcinat să facă o anchetă. Ne aducem aminte că aceste propuneri obținură numai adesiunile Germaniei, Rusiei, Austriei și Italiei.

Această proclamațiune lasă să se înțeleagă, că acestea hotăriri au fost luate de conferența întreagă în înțelegere cu Turcia.

Proclamațiunea făgăduiesc, pe lângă altele, amnestie generală, îmbunătățiri în statutul organic, și sfârșescă dîcînd, că cei cari nu se vor supune, vor fi pedeșiți cu asprimea legilor.

2 Decembre.

Constantinopol. — Dela 28 Novembre niște trenuri speciale au transportat la Adrianopole 24 de tunuri, numeroase munițiuni, 500 de cai și un material de pontoane pentru o lungime de 200 de metri. Vr'o sută de tunuri și alte obiecte de material de război așteaptă formarea a noue trenuri. Poarta a luat cu chirie 2 vapoare ale Lloydului austriac, pentru a transporta trupe în Salonic.

Credința generală e, că sultanul va fi silit să intervină milităresc, fără voia lui.

Pirot. — La scirea dată de Agenția Havas, că Poarta a trimis un comisariu în Rumelia orientală, o deputațiune a tuturor regimentelor rumeliote, cari se aflau în lagărul din Pirot, având în capul ei pe colonelul Nicolaef, s'a prezentat principelui pentru a-i declara, că rumelioții, vîrsînd sângele lor pe câmpii de bătăie alături cu bulgarii pentru scăparea Bulgariei, nu pot să accepte separațiunea celor două provincii.

Principele a răspuns, că dacă a făcut să vină armatele bulgare și rumeliote la granița Sârbiei, a rezista la invasiunea străină, ear nu a arăta că renunță la unirea proiectată, — și că dacă cu toată plecarea trupelor din Rumelia, populațiunea protestează contra separațiunii celor două provincii, el nu și recunoaște dreptul să respingă unirea și că e gata, ați ca și eri, a se închiua la sfânta cauză bulgară.

Pirot. — Un trimis din cartierul general sârb a venit ați dimineață să propună evacuarea reciprocă a districtului Pirot de către trupele bulgare și a districtului Vidin de către trupele sârbe, precum și prelungirea armistițiului până la 1 Ianuarie viitoriu.

Aceasta propunere a fost respinsă.

Trimisul regelui Milan s'a întors la cartierul general sârb să aducă răspunsul guvernului bulgar.

Pirot. — Ar fi greu de spus ați dacă războiul într'adevăr e sfârșit. Încetineala Sârbiei ce o aduce la încheierea armistițiului e semnul unei rele voinețe, care permite a crede, că tari de spriginul Austriei, sârbii vor susține, în victoriile câștigate de armata bulgară, că rezultatele războiului sunt egalitate prin faptul, că trupele lor ocupă în districtul Vidin un teritoriu aproape tot atât de întins ca acela, pe care se găsec forțele bulgarilor în districtul Pirot.

Dacă sârbii, luând acest fapt ca basă a hotăririlor lor, nu vor consimți să accepte ca întâia condițiune a armistițiului evacuarea imediată a teritoriului principatului de trupele lor, spiritele sunt prea atâte în Bulgaria, pentru ca să se poată spera a vedea pe guvernul prințiar cedând asupra acestui punct. Ostilitățile ar putea fi începute din nou.

Trupele n'au părăsit cantonările ce ocupau în cea din urmă și a bătăliei.

Nu rămân în Pirot de cât vr'o 50 de răniți. Ceilalți au fost trimiși la Sofia. Ambulanțerii voluntari, cea mai mare parte străini, sunt aci.

Prințul vizitează în fie care și avant-posturile, distribuind numeroase recompense și făcînd promoțiuni în armată.

Pirot. — Articolele diarelor oficioase din Viena, care atenuează declarațiunile verbale ale comitetului de Khevenhüller, produc o mare impresiune.

Pentru a fisa valoarea ce trebuie atribuită acestor articole oficioase, guvernul bulgar adresează ați o depeșă reprezentantului Austro-Ungariei.

Constantinople. — O depeșă oficială anunță sosirea comisarilor otomani Lebib-Efendi și Gadban-Efendi la Filipopoli. Li s'au înfățișat mai multe petițiuni, cari emană din toate comunitățile și cari cer restabilirea statului *quo ante*.

Se asigură, că Djedvet-Pașa, numit de Poartă guvernator general și înalt comisariu în Rumelia, va pleca noaptea asta la Filipopoli.

St-Petersburg. — Diarele rusesci dîc, că manifestul Țarului confirmă legăturile morale ce unesc pe Bulgaria cu Rusia, și speră, că aceasta se înțelege nu numai la Sofia, ci și la Viena și la Londra.

Viena. — O depeșă privată din Belgrad spune, că un mare consiliu s'a ținut, și că s'a ocupat de putința de a urma războiul.

În cazul când s'ar lua hotărîrea de a urma ostilitățile, s'ar forma un cabinet de coalițiune pentru a întruni toate puterile țerei, cu scopul de a combate pe bulgari.

3 Decembre.

St. Petersburg. — Manifestul, sau, pentru a vorbi mai esact, ordinul de di al Țarului, cu data de 30 Novembre, dîce în substanță:

Țarul e adînc mîhnit de lupta fratricidă ce pustiesc peninsula Balcanilor; dar el găsec demni de cele mai mari laude curagiul, abnegațiunea, constanța și iubirea ordinii, de care trupele bulgare și rumeliote au dat probă.

Împăratul arată în urmă, că calitățile militare și simțemintele patriotice ce au arătat trupele principatului, le au fost întipărite prin silințele pline de inteligență și de abnegațiune ale oficerilor ruși chie-mați a le instrui.

Țarul, sfîrșind, mulțamesc prințului Cantacuzen și exprimă înalta sa bunăvoință pentru toți oficerii ruși, cari au servit în Bulgaria și în Rumelia.

St. Petersburg. — *Ordinul de di al Țarului e socotit ca un indiciu, că guvernul imperial nu va lăsa influința engleză să se substituie influinței rusesci în Balcani.*

„Journal de St. Petersburg“ face politica engleză răspunzătoare de sângele vîrsat în peninsula balcanică.

Pirot. — Propunerile, pe cari Sârbia le-a remis la cartierul general bulgar, în prevederea încheierei unui armistițiu, sunt următoarele:

1.) Încheierea unui armistițiu, ce va fi prelungit până la 1 Ianuarie 1886;

2.) Menținerea avantposturilor pe punctele ocupate de dîsele la 16/28 Novembre, data încetării ostilităților;

3.) Menținerea grosului trupelor în pozițiunile ocupate la aceeași dată;

4.) Evacuarea reciprocă, dacă e cu putință, a districtului Vidin de către trupele sârbe și a districtului Pirot de către trupele bulgare.

Aceste propuneri au fost respinse într'un mod energetic, pentru că ele nu oferă nici o satisfacțiune trupelor bulgare victorioase.

Guvernul prințiar făcî atunci contrapropunerile următoare:

1.) Deplină evacuare a teritoriului bulgar de către trupele sârbe;

2.) Menținerea trupelor bulgare pe terenul ce ocupă și astfel cum fu tras prin linia de demarcațiune;

3.) Numirea îndată după semnarea armistițiului a niștor delegați însărcinați să trateze despre condițiunile de pace.

Trimisul sârb trebuie să se întorcă seara, sau mîne dimineață ca s'aducă răspunsul guvernului seu.

Pirot. — Raportul oficial din Niș declarînd că un detașament bulgar ar fi atacat pozițiunile ocupate de sârbi la Wlasina (lîngă satul cu acelaș nume), este fals.

Din contră, căpitanul care comanda trupele concentrate în Izvor, raportează, că un avantpost sârb a tras asupra unor sentinele bulgare.

Miniștrii sunt la Pirot.

Programul partidului național-liberal din România.

Camera României și-a început activitatea sa în zilele trecute și partidele au început a și precisa poziția.

Urmase pe urma leului mai o jumătate leghe, dar nu mai putu merge mai departe.

Cu toate acestea fiind că în decursul acestei jumătăți de leghe informațiunile sale erau precise, profită de aceasta dînd ordin celor doi cercetători din fericire foarte abili, — urmele fiind totdeauna mai greu de aflat sau de urmat, vara decât eara.

Ne înțelesesem dară, ca în ziua următoare, pe când se va crepa de ziua să se pună pe muncă.

Ei erau Arabi amîndoi, amîndoi în etate de câte treizeci până la treizeci și cinci de ani, viguroși, robusti, vicleni, adevărați copii d'ai lui Tell.

Unul se numia Bilkassem, celalalt Amar Ben-Sarah.

Ei își împărțiră treaba: Bilkassem luă animalul la eșirea sa dintre corturi și Amar Ben-Sarah în locul unde proprietariul berbecelui i perdî urma.

Bilkassem luă o jumătate leghe departe de corturi regeși pe la berbecelui. Leul este animal foarte delicat; el nu mîncă pe la animalelor nici picioarele, nici mîinile oamenilor, fiind-că mai cu seamă la picioare și la mîni se recunoaște caracterul superior al omului.

Ajuns la fântână, Bilkassem găsi o ramură dela Amar Ben-Sarah; nu mai era lipsă d'a merge mai departe: camaradul seu era pe urmă și el îl cunoștea de un copou prea bun pentru a o perde.

(Va urma.)

Nu era momentul oportun de a-l ataca; leilor nu le place să fie derangiați când mîncă.

Recomandai arabilor să nu-i peardă urma, — totdeauna să-l alunge ușor, când a ridicat vre-un berbec și eu me întorsei în cortul meu...

La aceste cuvinte din urmă Gerard me privi ca și când s'ar fi așteptat la o nouă întrerupere din parte mi.

Dar eram atât de pricepătoriu, ca și el, de a-l urmări încet, când a luat vre-un berbec. Se presupune a esista o tradițiune despre aceasta.

Eată-o.

O tradițiune naiv istorisită o spune adeseori mai sigur în popor decât ori-ce istorie lungă.

Din nefericire nu este naiv ori-cine.

Să încercăm.

Odată un leu conversa cu călugărul Sidi-Moussa. Dacă leul este cel mai puternic între animale, călugărul era cel mai sfînt între derviși.

Omul și animalul vorbeau dară împreună.

— Tu esti prea puternic, dîcea călugărul către leu. În adevăr, prea.

— Care este măsura tăriei tale?

— Aceea a patruzeci de cai.

— Atunci tu poți lua un bou, să-l arunci pe umăr și să-l duci? întrebă călugărul.

— Cu ajutorul lui Ddeu o pot, răspuse leul.

— Cu mai mult reson un cal?

— Cu ajutorul lui Ddeu, aș face cu calul ca și cu bou.

— Un mistreț?

— Cu ajutorul lui Ddeu aș face cu mistrețul ca și cu calul.

— Și un berbec?

Leul începî a rîde.

— Ce naiba! dîse el.

Dar pre cel dîntăi berbec ce-l prinse, leul fu foarte uimit vîdînd că nu-l poate arunca pe umeri, cum o făcea cu animalele mult mai tari și că era silit să-l târască.

Aceasta provinea de acolo, dîcea el în superbia sa, că uitase să dîcă venind vorba de berbec, care i se părea o pradă cu mult prea mică pentru a se gena cu ea, — ceea-ce dîsesse despre mistreț, despre cal și despre bou: „Cu ajutorul lui Ddeu!“

Ne ajutându-i Ddeu leului cu privire la berbeci, leul este silit să-l târască și să probeze prin neputința sa acest mare adevăr, că ori-ce tărie vine dela Ddeu.

— Eram dar sigur, reluă Gerard, când îi arătai că cunoseam tradițiunea, eram dar sigur, că voi putea găsi urma nu a leului, dar a berbecelui pe care era silit să-l târască.

Abia intrai sub cort, când proprietariul berbecelui sosi cu totul gîfînd și mi istorisi cum s'a întemplat lucrul.

Fracțiunea partidului liberal-național, care s'a rupt de majoritatea D-lui I. Brătianu, și e condusă de domni Dimitrie Brătianu și Mihail Cogălniceanu, a ținut o întrunire, esmitând un lung manifest din care estragem programul partidei în cele următoare:

1. Voim și vom stăruia a da României un guvern, care și în năuntru și în afară să pună mai pre sus de toate voința națiunii, drepturile și interesele ei.

2. În deafară vom o politică românească; repudiam ori-ce politică de aventuri, ținem a trăi bine cu toate statele, cu toate națiunile. Nu înțelegem a ne amesteca în afacerile lor interne, dar reclamăm acestă neamestec al străinilor în afacerile noastre proprii. Vom apăra cu energie în contra ori-cui integritatea otarelor noastre și independența statului român în toată deplinătatea sa. Ca și în 1875, și încă mai mult decât în 1875, reclamăm o deplină independență în dirigerea și îndestularea intereselor noastre economice. Nu înțelegem prin concesiuni sau prin aservirea țării pe terenul economic să cumpărăm spriginul politic al cutărei sau cutărei puteri străine. Revindicăm pentru națiune, pentru reprezentanții ei, dreptul de a controla afacerile esteroare, ca și cele interioare ale României.

Nu permitem și nu vom permite nimănui ca să conducă politica noastră esternă în deafară de voința și controlul națiunii.

3. După îndelungate lupte, după nenumărate sacrificii, după șiroaie de sânge vărsate în ultimul rebel, România a ajuns a ocupa locul ce i se cuvine între națiunile libere și civilizate. Marea cestiune socială nu mai poate provoca soluțiuni violente. Voim, prin urmare, ca numai națiunea, roșindu-se prin libere alegeri, să facă și să desfășoare guvernele. Voim dar un ministeriu, expresiune a voinței națiunii.

Condamnăm acele formări și desfaceri de ministere, unele și altele provocate în deafară de motive constituționale. Stigmatizăm acele pretinse demisionări, acele pretinse formări de așa dize nouă cabinete, adevărate parodii ale regimului parlamentar, la care anual dă loc eșirea dlui Ioan Brătianu pe o ușă și intrarea sa în aceeași și pe altă ușă!

Dorim un adevărat consiliu de miniștri constituțional și parlamentar, uniți prin aceleași vederi guvernamentale, dar compus de membrii, având fie-care independența cugetărei și libertatea acțiunii. Voim ca în capul fie-cărui departament, țeara să aibă adevărați miniștri secretari de stat, ca ei în sfera atribuțiilor lor să poată administra în toată independența răspunderii lor constituționale. Nu înțelegem și nu putem primi ca consiliu de miniștri constituțional și parlamentar, acest simulacru de consiliu, unde numai primul ministru vorbesce și oțărăse; nu considerăm ca miniștri constituționali, șefii departamentelor, cari funcționează numai după ordinile și bunul plac al capului cabinetului, desbrăcați de inițiativă, de acțiune și de independență. Mai pre sus de toate repudiam concentrarea tuturor puterilor statului în mâinile unui singur om, devenit astfel dictator. Un asemenea regim se poate numi kheadivat, viziriat, dar numai ministeriu constituțional și parlamentar nu poate fi calificat.

4. Voim aplicarea prescripțiilor sincere ale Constituțiunii din 1866. Voim legi speciale pentru garantarea libertății individuale, a libertății conștiinței, a libertății prescrii a respectului domiciliului, a libertății întrunirilor, și prescriere de penalități pentru ori-cine le-ar călca.

5. Între reformele ce sunt de făcut, punem în întâia linie ridicarea morală și materială a claselor muncitoare. Voim ca aceste să fie la nivelul ce trebuie să aibă temelia statului.

Partidul liberal fird eminentamente partidul progresului, de mai înainte ne însușim toate acele instituțiuni, toate acele îmbunătățiri, pre cari știința practică, pre cari națiunile înaintate în civilizațiune le-au adoptat sau le vor adopta ca menite a ridica și a asigura buna stare morală și materială a populațiilor noastre.

6. Voim reformarea sistemului vicios al impozitelor. Voim ușurarea sarcinilor, care apasă asupra proprietății rurale, cel întâi factor al avuției unei țări eminentement agricole. Aceași ușurare, sau mai bine dîcînd, scutire de dări directe o reclamăm pentru clasele muncitoare, cari drept proprietate n'au decât brațele lor. Reformarea dărilor amăsuraț cu știința modernă și cu experiența câștigată, va putea fără greutate umple neajunsurile, ce ușurările de mai sus ar produce în veniturile statului.

Cu reforma impozitelor reclamăm imperios reducerea cheltuielilor netrebnice și neproducătoare, stingerea sincurelor, secarea plăgei funcționarismului, sîrpierea rea'ă a camului. Ca compensațiune vom a se asigura soarta funcționarilor tuturor serviciilor publice, prin o anume lege, care să-i sustragă arbitrarului și nedreptelor destituirii din partea superiorilor lor, regulând numirea, înaintarea și stabilitatea funcționarilor din toate ramurile administrației publice.

Înțelegem ca soarta vechilor servitori ai Statului să fie asigurată printr'o mai justă și mai ecuitabilă lege de pensuni.

7. Voim îmbunătățirea administrației publice, care astăzi este o adevărată destrăbălare. Ea trebuie a fi renăscută la nivelul unei națiuni și societăți în cale de progres. Voim dar o administrațiune luminată, acivă, avînd conștiință de misiunea sa. Cerem mai cu deosebire o reformă radicală în administrațiunea provincială și în procedimentele autorităților administrative subalterne. Cerem escluderea politice și a prigonirilor personale pentru opiniuni politice din catechismul și deprinderile agenților administrativi, superiori și inferiori. Cerem ca administrațiunea să fie pentru toți fii și locuitorii țării aceeași, bună protectoare și nepărtinitoare.

8. Suntem pentru o descentralizare adevărată și eficace. Sub nume de descentralizare înțelegem a retrage din mâinile puterii centrale, interesele locale și individuale, care și poate găsi îndestularea lor la fața locului, prin autorități locale. Sub nume de descentralizare înțelegem autonomia județelor și comunelor în tot ce se atinge de buna lor stare. Puterii executivă și centrale și reprezentanților ei prin județ și în deosebi prefectilor nu înțelegem a lăsa, în județe și comune, altă sferă de acțiune decât a se ocupa de afacerile generale, cari privesc pe stat, decât de a priveghia ca lucrările și decisiunile autorităților electivă locale să nu lovească în interesele și drepturile statului, să nu pășască peste sfera lor de acțiune, determinată prin legile țării! Voim reforma legii comunale mai ales în vederea constituirii comunei rurale și a regulării atribuțiilor primarului co-

munei rurale. Acesta a ajuns a fi numai un agent al puterii executivă, când el trebuie, mai înainte de toate, să fie un magistrat municipal, capul comunei, ocupându-se în special de afacerile ei! Voim dar întinderea atribuțiilor sale municipale și restrîngerea sarcinilor sale de funcționar al statului.

Nu mai astfel vom reînvia vieța municipală, și cetățenii independenți, devotați binelui public și locului nașterii lor, se vor oțări a se apropia din nou de urna electorală, și astfel vor da țării consiliu județean și comunale la înălțimea misiunii lor!

9. Puterea executivă centralisînd în mâinile sale toate ramurile activității umane, a devenit o mașină de rebel, luptînd cu succes în contra libertăților publice și independenței cetățenesci. Astfel prin însuși aceasta, regimul nostru constituțional parlamentar nici că mai poate funcționa cu succes și produce rezultatele bine-făcătoare, pe cari națiunea este în drept de a le cere și dobîndi. Prin această centralizare escesivă, chiar liberile alegeri au devenit un cuvînt fără valoare, de vreme ce în alegeri numărul funcționarilor și a acelor ce prin interese sunt în dependența absolută a administrațiunii, întrece numărul alegătorilor independenți. Voim dar a face independente de acțiune directă a puterii executivă o serie întregă de servicii publice, precum căile ferate, salinele, regia tutunurilor, etc.

10. Tot așa vom a sustrage acțiunii directe a puterii executivă banca națională și creditele agricole; nu mai puțin vom înlătura și intervențiunea guvernului în numirea consiliilor de administrațiune ai societăților financiare, economice și industriale, formate cu capitale private. Odată cu retragerea băncii și creditelor agricole din sfera a tot puterniciei guvernamentale, înțelegem a se opera și reforma statutele acestor instituite, statute, pe care experiența le-a dovedit defectuoase și necorespunzînd la scopul înființării lor.

Vom sprigini cu dinadinsul executarea legii privitoare la creditele funciare rurale, în vedere de a se înființa asemenea instituite în Iași și în Craiova, spre a feri astfel pe împrumutătorii de trăgăniș și însemnatele cheltuieli ce sunt astăzi nevoiți a face, din cauza centralisării tuturor împrumuturilor ipotecare în mâinile singurului, credit funciar rural din București.

11. Iubim armata noastră națională; ne mîndrim cu dînsa, și nimic din tot ce privesc binele și desvoltarea ei nu ne poate rămînea străin. De aceea întărirea ei, îmbunătățirea soartei soldatului și a oficerului sunt un articol de credință pentru partidul liberal. Voim prin urmare o lege, care să asigure mai bine pozițiunea oficerilor și să pună un sfîrșit nemotivatelor și deselor strămutări, cari au o influință din cele mai îngrijitoare asupra însuș solidității armatei. Voim a asigura și armatei o justiție luminată și nepărtinitoare. Astfel se va întări și disciplina.

12. Voim ridicarea justiției la pozițiunea sa constituțională de a treia putere în stat, și deplină independență a magistraturei de puterea executivă.

13. Repudiam procedimentele arbitrare și călcările vîdute sau ascunse ale administrațiunii în atribuțiile și judecările justiției. Protestăm, în contra dreptului, ce puterea executivă și-a însușit de a judeca și pedepsi singură și pe cale administrativă fapte supuse tribunalelor și legilor penale ale țării.

Osîndim în numele umanității, în numele constituțiunii, în numele ideilor liberale espulsarea românilor și a oamenilor născuți în țară și nesupuși unui alt stat.

Revisuirea codicelor noastre este imperios cerută și necesară, pentru a le pune în armonie cu Constituțiunea și cu progresul științei.

Voim ca femeia se găsească în legile noastre o protecțiune mai eficace a drepturilor sale civile și o mai mare bucurare de aceste drepturi.

14. Voim ridicarea morală și materială a clerului nostru național și a clerului tuturor religiunilor, la care aparțin deosebitele noastre populațiuni.

Preotul mirean al religiunii ortodoxe, ca parte activă din societatea civilă, ca părinte de familie, are drept la o îngrijire deosebită din partea partidului liberal.

Voim să se asigure și să se îmbunătățească soarta sa și să se dea garanții eficace contra omnipotenței Episcopatului. Voim reformarea Sinodului; revindicăm pentru Stat dreptul de control asupra tuturor hotărîrilor și lucrărilor sale.

15. Voim ca națiunea să dobîndească un adevărat învățămînt public, pentru toate treptele societății, și mai ales acolo unde el nu există de cât cu numele, adică prin sate. Voim acest învățămînt obligatoriu pentru fie-care fiu al acestei țări.

Cunoaștem marea importanță a studiilor clasice într'un stat civilizat; vom însă ca învățămîntul să contribuie la ridicarea agriculturii, a comerțului și a industriei române. Voim dar întemeierea — și cât se poate mai multe — de școli de agricultură practică, de școli comerciale.

Voim legi care se reformeze născîndă noastră industrie și prin urmare și deosebitele meserii.

16. Voim ca politica noastră economică să fie neapărat națională; ea să fie condusă numai în vederea desvoltării avuțiilor noastre naționale. În convențiunile comerciale ce vom încheia cu statele streine, revindicăm pentru țară o deplină autonomie a tarifelor, după exemplul adoptat astăzi de celelalte națiuni comerciale.

Înțelegem și vom a se da esportului nostru toate înlesnirile și îmbunătățirile, pe care le are în alte țări comerciale internaționale.

Căile ferate prin însuși ele nu trebuie să fie un ram de venit propriu dîs pentru cassa statului, ci trebuie numai să contribuie la sporirea și crearea celor-lalte sorginți ale avuției, și a statului și a particularilor.

Reclamăm dar scăderea tarifelor pentru esportul produselor pămîntului și industriei noastre, aceasta mai ales în direcțiunea porturilor noastre de mare și de fluviu.

Socotind neapărată pentru înflorirea comerțului nostru adoptarea politice de apă, spriginim înzestrarea porturilor noastre cu toate îmbunătățirile, cu toate aședămintele, pe cari știința și națiunile înaintate le-au introdus în marile porturi europene.

Creștînd că înflorirea porturilor și orașelor de comerț contribuie la binele statului întreg, și că din contră decadența acestor orașe, aduce după sine și decadența materială a însuși statului, vom renalțarea stărei decăzute a marilor no-

stre porturi fluviiale, și dar spriginim reînființarea porturilor france Galați și Brăila.

17. Voim ca provincia noastră transdanubiană Dobrogea să fie sustrasă regimului excepțional actual. Voim ca populațiunile acestei provincii să fie puse în exercițiul dreptului comun, de care se bucură cetățenii în patria mămă. Printre multele reforme și îmbunătățiri ce această provincie reclamă, cerem formarea unui cler musulman indigen, în vedere de a pune capăt agitațiunii ce se face de softalele străine.

Cerem reformarea legii privitoare la proprietatea imobiliară din această provincie, în vedere de a constitui proprietatea absolută, după cum ea există în România. Cerem legarea efectivă a Dobrogei cu România prin căi de comunicație permanente.

Dumitru Brătianu,
președ. comitetului.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Cohalm, 18 Novembre 1885. Onorată Redacțiune! Am promis în una din corespondențele mele a face istoricul comasării hotarului comunei noastre. Am tot trăgănat cu îndeplinirea acestei promisiuni, deoarece-ce făcîndu-o, trebuie să ating persoane, ceea ce n'ași fi dorit.

Măhnirea pentru nenorocirile aduse de acei oameni ai poporului (?) me șilește în cele din urmă d'a rupe tăcerea și a arăta cauzele nenorocirilor, ce cad asupra acestui oraș.

Comasarea permițîndu-se pentru Cohalm, românii și sasii, afară de 26, recurară la tabla crăiască, care însă respinse recursul. Contra a două hotăriri unanime ne mai putînd recura, toată silința și nădejdea noastră era d'a alege acum un inginer bun și efin, pentru ca pe lângă că comasarea este un ce păgubitoriu pentru proprietarii din Cohalm, să nu o și plătim prea scump.

În Mai a. c. în fine se ține pertractarea pentru alegerea de inginer. O parte din inteligența luca pe față pentru alegerea unui inginer româno-fil și care permitea a lucra cu prețul de 1 fl. 40 cr. pe jugăr, iar punîndu-i-se la dispoziție cartele hotarului ce le posedă comuna, va săvîrși lucrarea cu prețul de 1 fl. 20 cr.

Contra acestui inginer, sasii aduseră ca candidați pe Carl Roth din Mediaș și pe un anume Vanky din Odorhei.

Pre Roth l susțineau sasii pe față, ear pe Vanky pe sub ascuns prin partida lor dintre români, în fruntea căreia se afla protopopul actual, capelanul seu I. Bercan și finul acestuia Ioan Buzea.

Vanky este acela care aduse acea scrisoare, despre care gazetele maghiare făcură mult svon, și care ar fi trimis-o președintele tribunalului din Odorhei domnului N. D. Mircea. Destul că acesta din urmă făcî se circule scrisoarea și în mâni rele, de unde eși apoi făimoasa corespondență în „Magyar Polgár.“

Vedînd susnumiții corifei, că n'au aderenți pentru Vanky, în ajunul alegerii se frămînta între popor cu seducerea, că cine nu votează, nu trebuie să plătească tacsă de comasare, de aceea să nu voteze pentru inginer.

Cu toată insistența celorlalți din inteligenți, în frunte cu avocatul Dr. Andrei Micu adus ad hoc din Făgăraș, nu a putut succede convingerea poporului despre mișelia, cu care voiau a l seduce.

Bercan și Buzea între sasi și apoi între români, în cărcimă, strigau nu ne trebuie inginer!

La aducerea adv. susnumit, se făcuse însă o plenipotență pentru George Lungu, ca acesta împreună cu avocatul să represinte poporul la pertractare și să voteze în numele subscrișilor la alegerea inginerului. Nota bene, susnumiții corifei încă subscriseră cu mâna proprie plenipotența, poate creștînd că vor fi convins pre toți români despre activitatea lui Vanky prin scrisoarea susnumită, pe care a priori am declarat-o de apocrifă.

În ziua alegerii, 30 Mai, nici un suflet de român la alegere. Lungu vedînd aceasta ia contractul inginerului și alăturînd lângă el plenipotența, o înaintează comisiunii. Afiînd unii de aceasta, ca și când nu s'ar fi scris nimica, aleargă la comisariu să le arete plenipotența, în care figurau subscrierile. Promite, că vor face tot ce li se va cere pentru a mijloci reușirea inginerului partidei săsesci, adecă a comasanților, apoi merg cu toții în grădina „Schlosser“ la un banchet gratis.

După banchet întărită astfel poporul, încât era să se revoalte. A două și fiind Duminecă, poporul vede pericolul în care a fost împins și gratulează pe Lungu pentru pasul făcut, ear pe de altă parte se face o declarație, că nu a fost plenipotențiat Lungu să voteze în numele la mai mulți. S'au adunat vr'o 20 subscrieri, dar de ajuns pentru ca să ducă apa la moara comisariului tribunalului, care din inimă susținea pe Carl Roth.

În Septembrie ne pomenim cu o hotărâre, prin care furăm înscințați, că înaltul ministeriu, la recomandarea tribunalului, a întărit pe inginerul Roth. Pe cât de mare era întristarea românilor, pe atât de mare era bucuria celor aliați, cari nici până azi nu și pot da seamă de paguba și nefericirea ce o au adus asupra bieților locuitori.

Poporul vădând acum, că nu este glumă, vădând cursa în care l' trăsese prin înșelăciune, se hotărî de nou a protesta contra acestei hotărâri. Prin avocatul suscitât li se face un recurs și tot odată o reprezentațiune bine motivată la ministeriu, mai cu seamă că inginerul întărit lucrează cu 2605 fl. mai scump decât cel ce a cădât. Dar ce se vezi! Triumvirul prin trei oameni ai sei agită între plugari pentru trimiterea unei comisii de doi plugari la Maj. Sa Regele.

Înzadar toate opunerile celor prevădători, căci ei îndemnați pe sub ascuns de contrarii nostri atâta au amăgit pe popor, încât reprezentațiunea gata o lasă la o parte și-și face o petiție, o subscrie mai mulți și pleacă la Maj. Sa. Cei doi nefericiți umblă prin Viena 6 săptămâni, până ce ajung la audiență. În tot timpul acesta stau în corespondență cu preotul gr. cat. George Spornic.

Petiția dusă din Cohalm era o iconă fidelă a referințelor noastre. În timpul petrecerii acolo însă, sub ce influență și la al cui sfat nu știu, fac o nouă petiție atât de neadeverată, încât ori-cărui om cu simțire, trebuie să i se facă rușine. Eată în trăsuri generale ce se cuprindea într'ensă.

După ce arată, că cei doi trimiși au servit în armata imperială, spun că în Cohalm trăiesc 230 familii române și 26 săsesci, că comuna are vr'o 4000 jugăre pământ, pe care l'au folosit locuitorii, că cei 26 de sasi voiesc și au pus în lucrare împărțirea acelu teritoriu și cer în fine ca Maj. Sa să oprească împărțirea.

Apoi dle Redactor, nimic afară de introducerea nu este adevărat; atât numai stă, că prin aceasta s'a blamat în modul cel mai infam poporul român din Cohalm.

Cererea s'a respins pur și simplu.

Dar cine au fost cauza principală a acestui blam suferit?

Publicul cetitoriu va găci. Sunt aceia cari prin neprecugetare, fără nici o judecată matură pentru a treia oară au împins pe bietul popor, din a cărui spinare trăiesc, în prăpastie.

N'am voit să fac personalități. Știu însă că străinii prin diaristica lor vor desbata ultima faptă neprecugetată și deci am voit numai a pune în clar publicul despre autorii ei.

Am tăcut destul. Am tăcut să nu fiu învinuit că voiesc a periclita interese private.

În fine ca vârful vârfurilor, preotul George Spornic spriginind pre ceilalți fii vitregi ai nației române, îndeamnă pre vr'o 12 plugari să ceară pace în cele comunale dela conlocuitorii sasi, dând cu piciorul tuturor rezoluțiunilor favorabile, ce cu mult necas le-a eluptat poporul român în decurs de trei ani. Dar și mai mult. După cum am arătat în una din corespondențele mele, reprezentanța comunală a ridicat un conclus, care deja din 9 Martie este recurat la în. ministeriu, și deci care nu aveau drept de a l' mai înoi până la rezolvirea recursului.

Preotul susnumit cu capelanul Bercan adună vr'o doisprezece indivizi, le pune în mână o hârtie, în care primesc conclusul, adaugă că retrag recursul din 9 Martie și totodată se învoiesc ca ori ce deficit va avea comuna să se reparteze pe vitele dela pășune!!

Las la aprețierea publicului acest pas necualificabil. El este destul de elocuent, încât apoi pentru personalități, cred că însuș faptele enarate me scusă în ochii cetitorilor.

Silvius.

Varietăți.

* (Societatea de lectură „Andrei Șaguna”) își va ținea „ședința sa publică” din ast an în memoria marelui arhipăstoriu Andrei, Vineri la 29 Novembre st. v. în sala cea mare a „seminariului Andreian.”

Începutul la 7 oare seara.

Programa:

1. „Serenadă”, cor de H. Marschner, executat de corul societății.

2. „Cuvânt ocașional”, rostit de Nicolau Clonța, cl. curs. III.

3. „Grui Sânger”, legendă de V. Alecsandri, declamată de N. Terhetea, cl. curs. III.

4. „Pe aripi de cântare”, cântec pentru tenor, de F. Mendelssohn Bartholdy, cântat de George Pop, cl. curs. II.

5. „Ce schimbări s'au produs în privința religioasă, morală și socială prin ivirea creștinismului”, disertațiune de Emilian Popescu, cl. curs. II.

6. „Dina a apus”, cor de H. Pfeil, executat de corul societății.

7. „Polipul Unchiului”, comedie într'un act de I. Slavici.

Oferte marinimoase se primesc cu mulțămîță și se vor cuita pe cale publică.

* (Cas de moarte.) În numărul trecut am luat notiță despre trecerea din viață a doamnei Maria G. Bariț născută Velisar. Astăzi reproducem și anunțul trimis de familia întristată:

Georgie Bariț, membru al academiei române și primul secretariu al asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român etc., încunoscîntează cu inima plină de durere, atât în numele seu cât și al filor sei: Victoria, măritată Costantin Iuga, casariul academiei române în Bucuresci; Ieronim, funcționar la „Albina” în Sibiu, Aurelia văduva Alexandru Vlad; Octavia, măritată Mihail Stănescu, comerciant în Brașov; Maria, măritată Mihail Bontescu, avocat în Hațeg, precum și al nepoților sei și nepoateelor despre dureroasa pierdere a iubitei sale soții

Maria G. Bariț, născută Velisar

care după 44¹/₂ ani a unei căsătorii fericite, binecuvîntată cu noue prunci, din cari mai trăiesc cei cinci de sus, a încetat din viață Joi în 21 Noembrie st. v. la 12 oare din zi în etate de 66 ani după o scurtă suferință, împărțită fiind cu santele taine.

Rămășițele pămîntesci ale scumpei repausate se vor ridica Sâmbătă în 23 Noembrie st. v. din casele proprii, Strada Furcoaei Nr. 402 la 3 oare p. m. și se vor depune spre eternă odihnă în cimiteriul gr. or. al bisericei Sf. Nicolae din Schei.

Brașov, în 22 Noembrie (4 Decembrie) 1885.

Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată!

* (Parastas.) Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrud-Sat și giur și-a adus omagiul de recunoscîntă și pietate față de Ilustra Doamnă **Iudita Măcellariu** născută **Tobias**, — fostă membră onorariă și fundatoare a reuniunii, — prin parastasul, ce s'a celebrat la 17/29 a lunii curente în biserica gr. or. din Abrud-Sat. Fiind onoratele membre înscințate despre ținerea acestui parastas, și invitate la timp, deși timpul era nefavorabil, s'au prezentat — din loc și giur — într'un număr frumos; și astfel după finitul cultului divin, mai întâi membrele comitetului au depus o frumoasă cunună pe parastasul, ce era așezat pe o masă în sânta biserică, și apoi Reved. Domn protopop Ioan Gall, dând binecuvîntarea, a început ceremonia. O adîncă condolență și pietate se putea ceti de pe fețele celor prezenți, erupînd — cu deosebire

Doamnele — chiar și în plîns, mai ales după ce domnul celebrante, prin o vorbire scurtă, dar potrivită, a amintit meritele și virtuțile, cari au înfrumșețat pre Ilustra Doamnă decedată, arătînd că dînsa, atât ca consoată de căsătorie, cât și ca femeia română, și atât față de cei din familie, cât și față de toate instituțiunile de cultură, bunăoară cum e și reuniunea femeilor de aici, totdeauna a fost la înălțimea chemării sale, și a frumoasei pozițiuni, de care s'a bucurat în viață-i.

După care terminându-se ceremonia, cei prezenți ne am depărtat cu inimile pătrunse de durerea cauzată prin moartea prea timpurie a celebrantei; dar tot odată cu oareși-care mîngăiere în conștiință, că ni-am împlinit o sacră dîngărie de pietate și recunoscîntă față de această nobilă femeie.

Abrud, în 2 Decembrie n. 1885.

Un participant.

* Invitare la producțiunea literară și musicală, ce se va ținea Sâmbătă la 30 Novembre st. v. în memoria Marelui Arhipăstoriu Andrei în edificiul scoalei capitale din loc, cu următorul

Program:

1. „Româtime mult cercată” cuvinte, de Z. Boiu musică de D. Cunțan, executată de corul bărbătesc sub dirigiarea învățătorului T. Popovici.

2. „Cuvîntare ocașională” rostită de învățătorul G. Oprea.

3. „Rămas bun codrului” de F. Mendelssohn, executată de corul micșt.

4. „Din povestea vorbii” de A. Pann, declamațiune de învățătorul G. Joandrea.

5. „Cât te-am iubit” poezie de M. Cugler, musică de C. G. Porumbescu, cântată solo de dșoara Teresia Corvin.

6. „Românul” poezie de A. Marienescu, musică de C. G. Porumbescu, executată de corul plugarilor români din Orăștie.

Începutul la 7 oare seara.

Oferte marinimoase se primesc cu mulțămîță și se vor cuita pe cale publică.

Orăștie, în 24 Novembre 1885.

Corpul învățătoresc.

* (Cor de plugari.) În Orăștie se află în înființare un cor de plugari. Dl învățătoriu Toma Popovici își dă toate silințele pentru a da vieții musicale un avînt și mai mare. Resultatele de până acum ne deschid o perspectivă de bune și întemeiate speranțe.

* (În afacerea cu steagurile pompierilor din Orăștie) judecătoria cerc. ca for criminal a adus la 5 Decembrie nouă sentența, care are următorul cuprins esențial: Avocatul Samuil Pop achitat, maghiarul Mallasz condamnat la o lună arest și amendă de 50 fl., Gomboș la arest de 15 zile și 25 fl., ceilalți 7 acușati la 5 zile arest și câte 10 fl. pedeapsă în bani.

Loterie.

Mercuri în 5 Decembre.

Buda: 40 18 75 31 37

Bursa de Viena și Pesta.

Din 5 Decembre n. 1885.

	Viena B.-pesta	
Renta de aur ung. de 6%	96.90	97.80
Renta de aur ung. de 4%	89.90	89.75
Renta ung. de hârtie	108.75	108.75
Renta de aur austriacă	97.20	97.25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	124.—	124.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	109.—	109.—
Galbin	5.97	5.96
Napoleon	9.98 ¹ / ₂	9.98
100 marce nemțești	61.80	61.75
London pe (poliță de trei luni)	125.60	125.60

Nr. 696. 1885.

[1205] 2—3

EDICT.

Stefan Fulea născut în Răhău, căsătorit și domiciliat în Reci, protopresbiteratul Mercurei, și-a părăsit de 5 ani de zile legiuita sa soție Maria Vasilie Filip fără a se știu bicațiunea lui sau de mai e în viață.

Pentru a răspunde la acțiunea divorțială a soției sale, se provoacă ca în termen de 3 luni dela prima publicare a acestui edict să se presinte înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral, căci la din contră procesul divorțial intentat asupra-i se va pertracta și decide și fără dînsul.

Dela oficiul protopresbiteral al tractului Mercurei.

Mercurea, la 15 Novembre 1885.

I. Droc, protopresbiter.

Nr. 4618/1885 civ.

[1207] 2—3

Publicațiune.

Pentru pertractarea permisiibilității segregării hotarului din afară a comunei „Gydkos”, se statorosește ziua de **19 Ianuarie 1886**, dimineața la 8 oare la casa comunală, despre ce se încunoscîntează toți locuitorii comunei cu observarea, că cei ce nu se vor prezenta, se consideră învoiiți cu segregarea. Un exemplar din cerere se află la acest tribunal.

Pertractarea o va ținea asesorul dela tribunal Székely Miklós.

Din ședința tribunalului din Elisabeto pole, ținută la 23 Novembre 1885.

Nagy Lajos,
president.

Butak,
notar.